

Festival de Cinema de Terror de Sabadell. Guia de lectura

El 10è Festival de Cine de Terror de Sabadell, un dels més emblemàtics de la ciutat, ret homenatge al centenari de l'estrena de Nosferatu de F. W. Murnau i els 40 anys de The Thing (La Cosa) de John Carpenter. La guia pretén despertar la curiositat dels qui no coneixeu gaire aquest gènere, així com mostrar un recorregut temàtic a través de les obres que podem trobar a les biblioteques: des dels orígens i antecedents del vampir a les influències posteriors al cinema, literatura i còmic.

Biblioteques Municipals de Sabadell

La cita

*“En la mentalitat de la gent —escrivia la **baronessa d’Urpí** des de **Pratdip**—, el veritable senyor d’aquesta terra era i seguia essent el **Dip**, dotat de perdurable poder de supervivència en els segles, però que, de tant en tant, venia de ningú no sap on i reivindicava la sang a què tenia dret per genitura i nodriment”.*

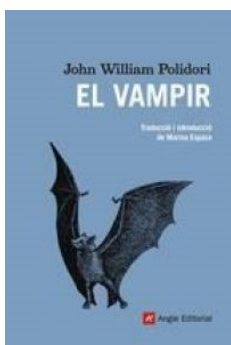
Joan Perucho, escriptor i crític.

Fragment de “Les històries naturals”.

Antecedents literaris

Des del rostre expressionista de Nosferatu, vampirs i vampiresses han arrelat en el nostre imaginari col·lectiu. Els seus orígens es remunten a l’Edat antiga però el vampir més popular neix del folklore eslau. Autors com Polidori, Tolstoi, Le Fanu i Bram Stoker incorporen aquesta figura a les seves novel·les que s’acabaran convertint en precedent i font d’inspiració d’interpretacions posteriors en el cine i la literatura.

Polidori, John William. [El vampir](#). Angle Editorial, 2013. [N Pol]

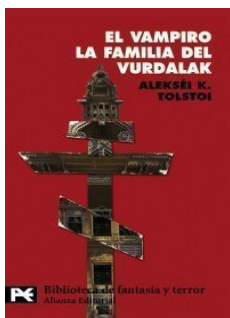

Polidori va gestar aquest relat a la casa d’estiueig de Lord Byron, a Villa Dodiati (Suïssa), durant un estiu plujós de 1816. Mary Shelley i Percy Bysshe Shelley també hi eren presents. D’aquesta trobada literària van néixer dos dels grans mites universals: el Vampir i

Frankenstein.

William Ospina recrea aquesta anècdota a [El año del verano que nunca llegó](#). Relaciona, en clau poètica, els fenòmens geològics i meteorològics que van assetjar Europa amb la reunió d’amics atribuït a l’atzar el naixement dels dos mites.

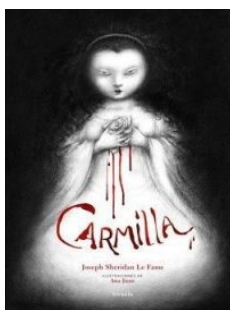
Tolstoi, Alekséi K. [*El Vampiro; La familia del vurdalak*](#). Alianza, 2009. [N Tol]

Inspirat en les llegendes eslaves sobre vampirs, Tolstoi escriu aquests dos contes terrorífics pels voltants del 1839: l'un centrat en la figura de l'"upyr" rus i l'altre narra, en primera persona, el viatge d'un diplomàtic per Sèrbia, el

marqués d'Urfé.

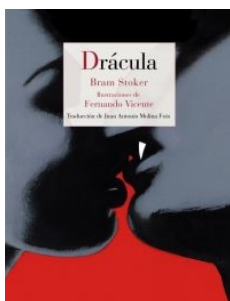
Le Fanu, Joseph Sheridan; Juan, Ana (il·lustracions). [*Carmilla*](#). Siruela, 2015. [JN Le F]

Novel·la curta d'estil gòtic publicada el 1872 ambientada a Àustria. Hi reconeixem els trets característics dels vampirs: criatures pàl·lides i nocturnes, que, empeses per la fam de sang, busquen la immortalitat.

Per primera vegada hi trobarem dos tòpics que es repetiran a Dràcula d'Stokers: l'erotisme i l'amor lèsbic entre protagonista i vampir.

Stoker, Bram; Vicente, F. (il·lustracions). [*Dràcula*](#). Reino de Cordelia, 2014. [N Sto]

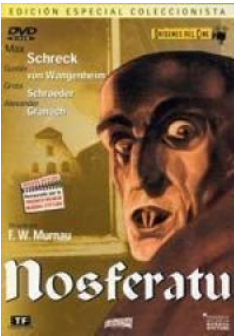
Publicada el 1897, és l'obra més famosa, més llegida i mundialment coneguda sobre el personatge. Narra la història del compte Dràcula, un ésser fascinant que incorpora elements propis i va més enllà del folklore vampíric.

Vampirs clàssics

Us proposem set aproximacions clàssiques de les quals cinc són de cineastes imprescindibles: Murnau, Dreyer, Herzog i Jesús Franco.

Murnau, F.W. [Nosferatu, eine Symphonie des Grauens](#). Realitzada el 1922. [DVD Nos]

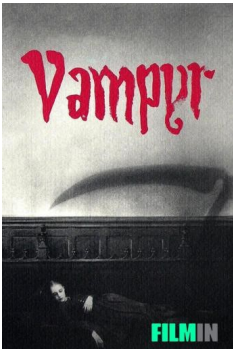
Un dels títols clau del cinema mut expressionista que consolida la figura del vampir en la mitologia popular.

Curiositats sobre *Nosferatu* de Murnau

El mot *Nosferatu* deriva originàriament del grec *no-sophoros* que significa “portador de malaltia”.

L'estrena va ser polèmica. Tothom hi va veure un clar paral·lelisme amb *Dràcula* de Bram Stoker. Com que no van pagar drets d'autor, la viuda de Stoker va aconseguir que es destruïssin la majoria dels negatius i còpies mitjançant una ordre judicial.

El guionista i director Robert Eggers (*La bruja*, 2015; *El faro*, 2020) ha anunciat recentment que en farà una versió.

Dreyer, Carl Theodor. [Vampyr](#). Realitzada el 1932.

Adaptació personal en clau poètica, d'un director irrepetible, basada lliurement en els relats *Carmilla* i *La habitación del dragon volador* de Sheridan Le Fanu.

Herzog, Werner. [Nosferatu](#). Realitzada el 1978.
[DVD Nos]

Adaptació del Nosferatu original que és alhora un homenatge i una aproximació personal del director.

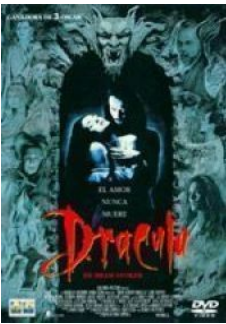
 Disponible a la [Biblioteca Digital](#).

Franco, Jesús. [El conde Drácula](#). Realitzada el 1970.
[DVD Con]

És una de les poques pel·lícules que s'han fet de Dràcula a Espanya. Molt fidel a l'obra literària de Bram Stoker, dirigida per un director de culte.

Coppola, Francis Ford. [Drácula de Bram Stoker](#).
Realitzada el 1992. [DVD Dra]

Una de les versions més modernes i que per molts va ser considerada la més fidel al llibre, malgrat potenciar la vessant més romàntica.

Fischer, Terence (dir.). [Drácula](#). Realitzada el 1985.
[DVD Dra]

Primera de les moltes incursions del personatge a mans de la mítica productora britànica Hammer. Aquesta va ser el pont entre el mite clàssic i les versions modernes.

A la Biblioteca Digital podeu veure [Dràcula, príncipe de las tinieblas](#) de Terence Fischer, realitzada el 1966.

Browning, Tod (dir.). [Dràcula](#). Realitzada el 1931.
[DVD Dra]

Una de les adaptacions més famoses del seu temps i la primera adaptació sonora de Dràcula de Bram Stoker. La interpretació de Bela Lugosi va establir el personatge com a icona cultural, així com el vampir arquetípic en obres de ficció posteriors.

Vampirs moderns

El mite del vampir ha evolucionat al llarg de generacions per adaptar-se a les realitats del moment. Les noves produccions artístiques postmodernes desterren el vampir aristòcrata del castell per dotar-lo d'humanitat, plaer i feminitat.

Literatura

Harris, Charlaïne. [*Muerto hasta el anochecer*](#). RBA, 2010. [N Har]

Icina, Emili. [*El Llit sota la tomba : antologia de la narrativa de vampirs de Goethe a Scott Fitzgerald, 1797-1927*](#). Laertes, 2003. [N Lli]

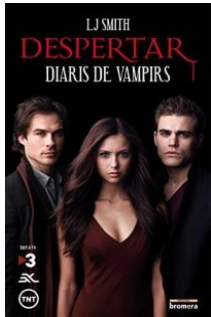
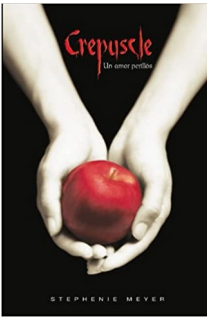
L.J, Smith. *Despertar*. Destino, 2008. [N Smi]

Meyer, Stephenie. [*Crepuscle: un amor perillós*](#). Alfaguara, 2010. [JN Mey]

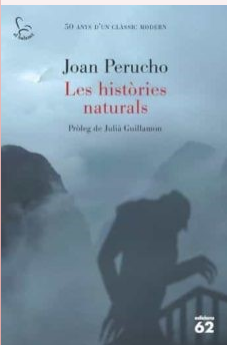
Disponible a la [Biblio Digital](#).

Biblio Digital

Recomanem

Perucho, Joan. [*Les històries naturals*](#). Edicions 62, 2011. [N Per]

Escrita el 1960, narra en clau d'humor les aventures d'Antoni de Montpalau, un reputat científic naturalista de la burgesia barcelonina que es veurà empès a resoldre el misteri d'unes morts atribuïdes a d'Onofre de Dip, un cavaller convertit en vampir.

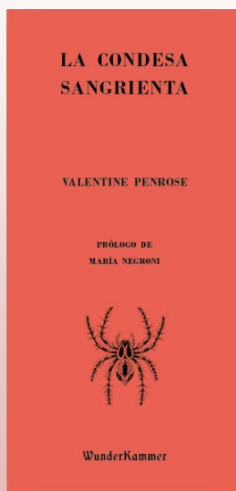
Rice, Anne. [Entrevista amb el vampir: cròniques vampíriques](#). Proa, 1999. [N Ric]

Disponible en castellà a la [Biblio Digital](#).

Recomanem

Penrose, Valentine. [La condesa sangrienta](#). Wunderkammer, febrero 2020. [N Pen]

Novel·la centrada en la comtessa hongaresa Erzsébet Báthory, que al segle XVI va fer torturar i matar més de 600 noies joves per mantenir la seva bellesa a través de banys de sang. Penrose en fa una reconstrucció minuciosa d'una de les criminals més macabres de la història. Alejandra Pizarnik va escriure un relat homònim a partir de la novel·la, publicat per [Libros del Zorro Rojo](#), amb il·lustracions de Santiago Caruso.

Recomanem

Shreiber, Ellen. [Vampire kisses = Besos de vampiro](#). Nabra, 2008. [JN Shr]

Va ser escollit ALA Quik Pik per a *Joves Lectors Recticents* i com a *llibre per joves de l'any* per la Biblioteca Pública de Nova York. És la primera part d'una trilogia que podeu trobar a les biblioteques.

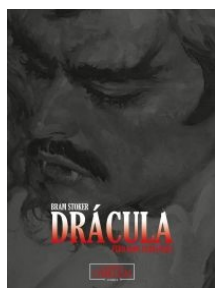
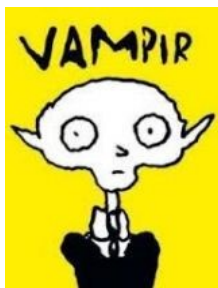
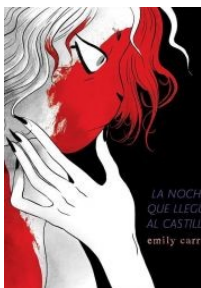
Còmic

Sfar, Joann. [Vampir](#). Fulgencio Pimentel, 2013.
[C Sfa]

Sfar, Joann. [L'Amour: \(el amor sin amor\)](#). Fulgencio Pimentel, 2014. [C Sfa]

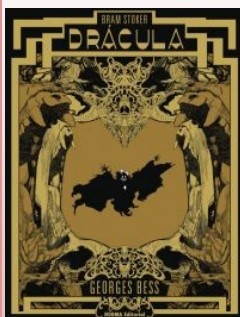
Fernández, Fernando. [Drácula](#). Cártem Còmics, 2021. [C Fer]

Carrol, Emily. [La noche que llegué al castillo](#). Sapristi, 2019. [C Car]

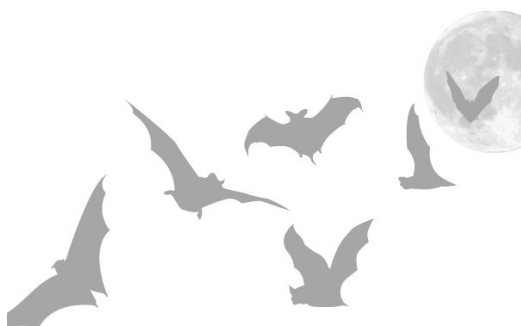
Recomanem

Bess, Georges. [Drácula](#). Norma Editorial, 2021.
[C Bes]

Magnífica adaptació del Dràcula de Bram Stoker. Aconsegueix mantenir l'essència de l'original, conservant la narrativa epistolar i aprofundint en la psicologia dels personatges a través dels seus diaris i escrits.

El traç precís i la tria del blanc i negre, permet fer-ne una lectura estimulants i suggestiva.

Cinema

Begos, Joe. [Bliss](#). Realitzada el 2019. [DVD Bli]

Bigelow, Kathryn. [Los viajeros de la noche](#).

Realitzada el 1987. [DVD Via]

Carpenter, John. [Vampiros](#). Realitzada el 1998. [DVD Vam]

Ferrara, Abel. [The Addiction](#). Realitzada el 1996. [DVD Adi]

Recomanem

Amirpour, Ana Lily. [Una chica vuelve a casa sola de noche](#). Realitzada el 2014. [DVD Chi]

En una ciutat desolada i caòtica una noia amb xador i patinet imparteix justícia social a cop de queixalada. No hi ha lloc pels corruptes. Una potent banda sonora t'acompanyarà en aquest viatge hipnòtic carregat de simbolisme i estètica visual.

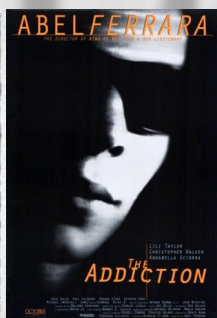
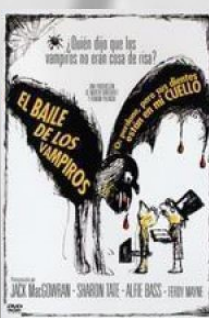
Jarmusch, Jim. [Sólo los amantes sobreviven](#).

Realitzada el 2013. [DVD Sol]

Jordan, Neil. [Entrevista con el vampiro](#). Realitzada el 1994. [DVD Ent]

Polanski, Roman. [El baile de los vampiros](#). Realitzada el 1967. [DVD Bai]

Portabella, Pere. [Vampir Cuadecuc](#). Realitzada el 1971. [DVD Vam] Disponible a la [Biblio Digital](#).

Prats, Carles. [Dràcula Barcelona](#). Realitzada el 2017. [DVD Dra]

Rodríguez, Robert. [Abierto hasta el amanecer](#). Realitzada el 1996. [DVD Abi]

Scott, Tony. [El ansia](#). Realitzada el 1983. [DVD Ans]

Recomanem

Waititi, Taika; Clement, Jemaine. [Lo que hacemos en las sombras](#). Realitzada el 2014 [DVD Lo q]

Fals documental de terror neozelandès carregat de comèdia i totalment grotesc. Tres vampirs comparteixen pis i tenen les obligacions com qualsevol altra persona: paguen el lloguer, es reparteixen les feines domèstiques, etc. Mentre

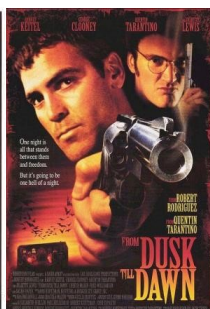
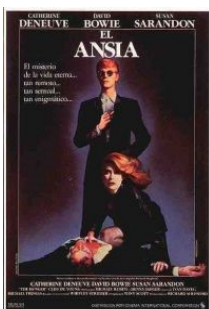
intenten integrar-se a la societat moderna, continuen mantenint la condició de vampir amb tot el què comporta.

 També disponible a la [Biblio Digital](#).

Sommers, Stephen. [Van Helsing](#). Realitzada el 2004. [DVD Van]

Norrington, Stephen. [Blade](#). Realitzada el 1998. [DVD Bla]

Holland, Tom. [Noche de miedo](#). Realitzada el 1985. [DVD Noc]

Recomanem

Alfredson, Tomas. [Déjame entrar](#). Realitzada el 2008. [DVD Dej]

Òscar, un nen de dotze anys, pateix assetjament escolar per part dels seus companys. El seu desig de tenir un amic es compleix quan coneix una veïna nova, de la mateixa edat, una nena pàl·lida, envoltada de misteri... Un film elegant, pertorbador, absorbent i ple de tendresa. Matt Reeves va

dirigir el [remake americà](#), però us recomanem que veieu primer la versió sueca, basada en la novel·la homònima de [John Ajvide Lindqvist](#).

Biblio Digital

Disponible a la [Biblio Digital](#).

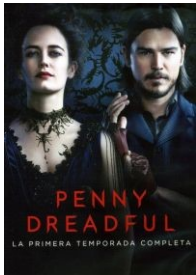
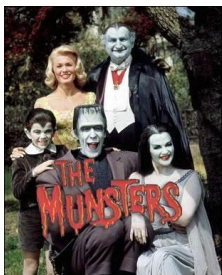
Sèries televisives

Alan Ball ... [et al.]. [True Blood](#). Realitzada el 2008-2014. [DVD Tru]

[Buffy cazavampiros](#). Realitzada entre 1996 i 2003. [DVD Buf]

Charles Barton ... [et al.]. [La familia Monster](#). Realitzada entre 1964-1966. Universal, cop.2007. [DVD Fam]

[Penny Dreadful](#). Realitzada entre 2014-2016.

Estudis

Una selecció d'estudis i assaigs que us apaivagaran la fam de saber-ne més, i podreu presumir de ser unes autèntiques expertes.

Arnaud, Diane [i 14 més]. [Vampirs: l'evolució del mite](#). Fundació "La Caixa", 2020. [7.04 Vam]

Memba, Javier. [La Hammer: su historia, sus películas, sus mitos](#). T&B, 2007. [778.5 Mem]

Recomanem

Arnaud, Diane [i 14 més]. [Vampirs. L'evolució del mite](#). Fundació "La Caixa", 2020. [7.04 Vam]

Proposa un recorregut transversal per la història del vampir. És molt interessant ja que estableix connexions entre els diferents àmbits de la cultura popular i fa una classificació *suigeneris* dels vampirs i vampiresses de tots

els temps: vampirs històrics, clàssics, polítics, poètics, pop...

Skal, David J. [Hollywood gòtic : la emmarañada historia de Drácula](#). Es Pop, 2015. [778.5 Ska]

Groom, Nick. [El vampiro: una nueva historia](#). Desperta Ferro, 2020. [338.4 Gro]

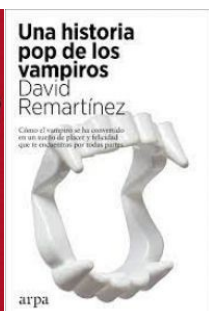
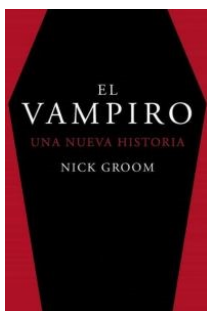
Remartínez, David. [Una historia pop de los vampiros](#). Arpa, 2021. [778.5 Rem]

Guillamon, Julià. [Joan Perucho i la literatura fantàstica](#). [778.5 Guil]

Biblio Digital

Disponible a la [Biblio Digital](#).

Per als més petits

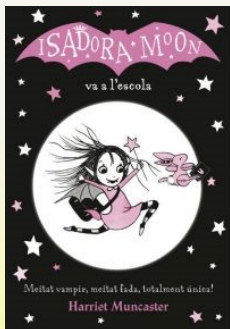
La narrativa sobre vampirs s'ha adaptat al públic infantil i hi ha col·leccions molt simpàtiques que faran passar una bona estona als més petits. Us oferim un tastet del que podeu trobar a les biblioteques.

Sanvoisin, Éric. [Los bebedores de tinta](#). Edelvives, 2005. [I** San]

Wilson, Anna; Durst, Kathryn. [Vlad : el pitjor vampir del món](#). Baula, 2018. [I** Wil]

Recomanem

Muncaster, Harriet. [La Isadora Moon va a l'escola](#). Alfaguara, 2018. [I*** Mun]

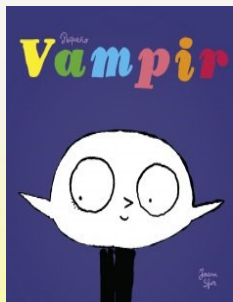
Meitat fada, meitat vampir, Isadora Moon és la protagonista d'una col·lecció de llibres que segurament totes coneixereu. Li encanta la nit, els ratpenats i el seu tutú negre, però també la llum del sol, les varetes màgiques i el seu conill rosa Pinki.

Altres títols de la col·lecció a la [Biblio Digital](#).

Recomanem

Sfar, Joann. [Pequeño vampir](#). Fulgencio Pimentel, 2016. [IC Sfa]

El petit vampir Fernand (el trobareu en la versió adulta titulat *Vampir i L'Amour*) viu tancat al castell amb els seus pares i una colla estrofolària de monstres. Com que s'avorreix s'escapa amb el seu inseparable bulldog i un nou món s'obrirà al seus ulls.

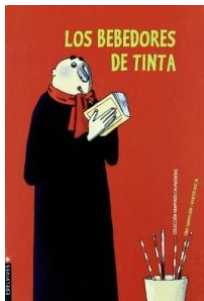
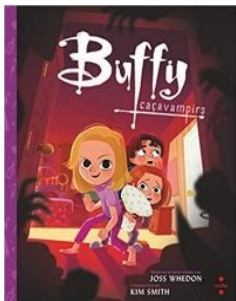
Vampiretes i vampirets

Buffy cazavampiros. Basat en la sèrie creada per Joss Whedon; il·lustrat per Kim Smith.

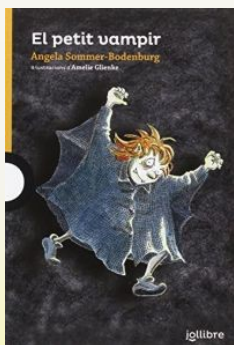
Tartakovsky, Gendy. **Hotel Transilvania**. Realitzada el 2012. [IDVD Hot]

Vampirina. Volumen 1. [DVD Vamp]

Recomanem

Sommer-Bodenburg, Angela. **El petit vampir**. Jollibre, 2016. [I** Som]

A l'Anton li encanten les històries de por i de misteri. La seva vida fa un tomb quan coneix a Rüdiger, un vampir de debò, i des d'aquest moment es veu embolicat en les aventures més sorprenents en companyia del seu nou amic.

L'autora alemanya va crear aquest divertit personatge quan exercia la docència, al detectar que els seus alumnes no volien llegir perquè s'avorrien.

Dades d'interès

Informació sobre la programació i notícies del **Festival de Cinema de Terror de Sabadell** [aquí](#).

El **Cineclub Sabadell** organitza en el marc del festival la projecció de **Nosferatu: Eine Symphonie des Grauens (1922)** de F. W. Murnau. Més informació [aquí](#).

© La il·lustració de la portada és del dibuixant sabadellenc Abel Carrasco i correspon cartell del 10è Festival de Cine de Terror de Sabadell. La resta d'imatges són cedides o lliures de drets d'autor.

● Biblioteca de Ponent

Plaça Ovidi Montllor, 5

Tel. 93 717 39 74

bibliodeponent@ajsabadell.cat

www.sabadell.cat/bims

Ajuntament
de Sabadell
Biblioteques Municipals

Diputació
Barcelona